

Zápis ze setkání u „kulatého stolu“ v rámci komunitního plánování sociálních služeb na Klatovsku

Přítomni:

Černá Lucie (Network East-West)
Dlapová Daniela (Člověk v tísni)
Eberlová Tereza (CpKP ZČ)
Fremundová Jana (Probační a mediační služba Klatovy)
Kanická Michaela (OSVZ Klatovy)
Kříž Martin (město Klatovy)
Kubová Jaroslava (Člověk v tísni)
Lucáková Petra (OSVZ Klatovy)
Macháčková Iva (MěÚSS Klatovy)
Mazancová Martina (Probační a mediační služba Klatovy)
Partinglová Lenka (OSVZ MěÚ Klatovy)
Raffel Ondřej (CpKP ZČ)
Rothová Aneta (Point 14)
Samuelová Martina (Domus – centrum pro rodinu)
Sejpková Sylva (probační a mediační služba Klatovy)
Tižová Michaela (SPOD MěÚ Klatovy)
Tomanová Erika (město Klatovy)

Datum: 22. 2. 2022

Místo konání: Městská knihovna Klatovy, společenský sál, Klatovy

Program setkání:

1. Diskuze – Jaká je potřeba služeb sekundární drogové prevence pro rodiny s dětmi na Klatovsku? – prezentace zjištěných dat
2. Diskuze – Jaké konkrétní služby v oblasti sekundární drogové prevence je na Klatovsku potřeba zajistit? Jak by měly konkrétně fungovat?
 - Pro rodiny s dětmi
 - Pro osoby bez domova,.....

V úvodu shrnul Ondřej Raffel kontext dnešního setkání – v regionu se již dlouhodobě řeší téma chybějících služeb sekundární prevence. Potřeba těchto služeb je zachycena v akčních plánech. V rámci KPSS vzešla potřeba téma více zmapovat.

Původním záměrem bylo zmapovat problematiku prostřednictvím rozhovorů s klienty se závislostí či ohrožených závislostí, což se nepodařilo zrealizovat. Dotazník také není vhodným nástrojem – drogová scéna je skrytá, osoby z cílové skupiny je těžké dotazníkem oslovit.

Ad 1. Jaká je potřeba služeb sekundární drogové prevence pro rodiny s dětmi na Klatovsku? Prezentace zjištěných dat.

Data, která se podařilo získat, jsou uvedena v Příloze 1. Na místě byla doplněna následující data:

Počty klientů organizací, které neřeší primárně oblast závislostí, ale zaměřují se na rodiny či děti:

- Člověk v tísni doplnil počty klientů:

- Co se týče rodin, počet klientů nelze úplně říci. Potřeba služeb určitě v některých rodinách bude, ale pracovníce se do těchto rodin nedostanou – rodiny jsou uzavřené, snaží se nikoho k sobě nepouštět.
- Co se týče jednotlivců v rámci terénního programu, občas se objeví klient, který by službu potřeboval, ale nepřizná to. V terénu budou klienti, kteří by tyto služby potřebovali. Stalo se, že se na jednoho klienta terénního programu nalepila skupinka dalších, potřebovali zejm. materiální a potravinovou pomoc, když ji dostali, ze služby zase odcházeli.

- data doplnila také Probační a mediační služba:

- Za rok 2021 měla organizace cca 200 nových spisů, třetina z nich souvisí s drogovou činností.
- Organizace s klienty pracuje dlouhodobě, dostávají se do rodin, realizují 5letý, 7letý dohled nad klienty. Působnost mají přes celý okres Klatovy, tedy i Sušicko a Horažďovicko, situace v Klatovech je nejhorší.

- data za CDZ od pana Eisenvorta doplnil Ondřej Raffel:

- Co se týče cílové skupiny CDZ, je vnímaná potřebnost služeb sekundární prevence.
- V loňském roce jsme evidovali 25–30 klientů, kteří se potýkali se závislostí (nejčastěji látkovou, ale i nelátkovou) nebo návykové látky výrazně nadužívali. V CDZ je tedy také časté téma tzv. duální diagnóza (zjednodušeně řečeno jde o souběh závislosti či nadužívání NL a duševního onemocnění – vzájemně se ovlivňují či potencují).
- Obecně řečeno, užívání návykových látek (nejvíce alkoholu) je u našich klientů velice časté téma.

Počty klientů organizací, které se zaměřují na oblast drog, ale poskytují jiné služby (terénní programy):

- informace doplnila také organizace Network East-West, Centrum:

- Organizace se přes 20 let pohybuje na scéně prostituce, některé z jejich klientek jsou drogově závislé, organizace jim pomáhá v rámci terénního programu. Občas se tyto klientky vyskytnou i v klubech. Díky Covidu se situace změnila – z klubů přešla do privátů, dříve bylo v Železné Rudě přes 30 klubů, nyní 1. V závislosti na počtu klubů, se mění počet klientů terénního programu.
- Organizace provozovala v Domažlicích odborné sociální poradenství, do kterého z Klatov dojížděl jen jeden klient.
- Aktuálně mapují terén v Železné Rudě ohledně prostituce i širší problematiky, jsou zmapovány lékárny, policie, služby barů, nádraží atd. V mapování bude organizace pokračovat – dosavadní zjištěné počty jsou hodně malé, z čehož vyplývá, že prostituce v regionu je a kdyby se tam vyskytl nějaký problém, je organizace schopna ho řešit.

Diskuze o potřebnosti služeb sekundární prevence:

Paní Kanická (OSVZ Klatovy): Potřebnost služeb sekundární prevence vnímá OSPOD v rámci práce s rodinami dlouhodobě a potřeba těchto služeb stále trvá. Při mapování počtu klientů došli k cca 31 rodinám, ve kterých je někde jeden rodič, někde oba rodiče s problémem závislosti. Pro tyto rodiny by potřebovali, aby na Klatovsku fungovaly potřebné služby, aby sociální pracovníce, které s rodinami pracují, měly těmto rodinám co nabídnout. Jedná se o rodiny, kde buď děti již v rodině nejsou a rodiče je chtějí zpět – v tomto případě bylo by třeba prokázat, že je možné děti zpět do rodiny vrátit (potřeba prokazování je i ze strany soudu). Nebo se jedná o rodiny s dětmi, kde jde o to, zda

rodiče ještě zvládají péči o děti a nakolik jsou ještě schopni zajistit potřeby dětí. Vnímají potřebnost služeb sekundární prevence na Klatovsku i další služby? Je důležité se pobavit společně o potřebě služeb sekundární prevence, aby bylo možné nastavit kapacity příp. nových služeb. Z dosavadní diskuze to vypadá, že největší potřebu zatím zřejmě vnímá OSPOD.

Paní Fremundová (Probační a mediační služba, PMS): Organizace také dlouhodobě vnímá potřebnost těchto služeb. Díky Covidu se může zdát, že se situace zlepšila, ale jen se přesunula do privátu, potřeba užívání návykových látek se naopak ještě zvýšila. Klienti, se kterými PMS pracuje, představují jen špičku ledovce spojenou s trestnou činností. Při práci s klienty jdou pracovníci organizace do hloubky a tím se odkrývá, s kým ještě klienti spolupracují. Mezi klienty patří právě i rodiče od rodin. PMS má srovnání, jak to funguje v jiných okresech – v rámci probačních plánů doporučují PMS klientům zařazení do jiných služeb, ale tady na Klatovsku nabídka jiných služeb není. Např. klientovi se dá povinnost absolvovat protidrogový program – schopní klienti dojíždí do Plzně, ale je to problematické. Pokud by zde působily místní služby, bylo by to fajn, a to i z hlediska zmapování počtu klientů. Organizace také testuje část odsouzených a mladistvé ze soc. odboru.

Paní Kanická: V Klatovech působí terénní program Spolku Ulice, počty klientů terénního programu však neodráží realitu – často jeden klient vyměňuje materiál pro další klienty. Ročně má organizace kolem 50 klientů, objem materiálu byl ale kolem 8 000, otázkou je, kolik klientů je navázaných na Spolek Ulice (poskytnutí služby v rámci terénního programu je anonymní).

Co se týče cílové skupiny potřebných služeb sekundární prevence, bude se jednat zejm. o rodiny s dětmi, ale i o další skupiny, vč. klientů sociálních služeb. Cílová skupina bude otevřená a široce definována.

Paní Fremundová: Další počty by bylo možné zjistit od lékařů, např. doktorky Baštařové, či z psychiatrické ambulance – PMS odkazuje klienty i na tyto služby.

OSPOD MÚ Klatovy: Místní doktoři mají stop stav a nepřijímají nové pacienty, kapacita místních psychiatrů je omezená – většina rodin je soc. slabých, dojíždění do Plzně nemají jak finančně pokrýt, zároveň se na tuto situaci některé rodiny vymlouvají. V regionu funguje také Biolab pro testování, kde jeden test stojí 150,-, což opět představuje finanční problém. Zároveň dochází k falšování testů, což ztěžuje práci s rodinou (obzvlášť, když jsou v rodinách miminka). Zodpovědnost pracovníků OSPOD je velká, je důležité, aby tu služby sekundární prevence působily, zejm. pro práci s rodinami.

Protidrogový koordinátor a kurátor MÚ Klatovy: Klienti mají zájem o psychoterapeutickou péči, ale v Klatovech není poskytována speciální psychoterapeutická péče v oblasti návykových látek (alkohol, drogy).¹

Paní Fremundová: Problémem jsou také termíny – pokud namotivovaný klient někam zavolá, dostane termín za 2 nebo 3 měsíce, což u těchto klientů nefunguje. Pokud má takovýto klient motivaci něco udělat, změnit, je třeba, aby se mohl do nějaké služby dostat hned.

Paní Kanická: OSPOD doporučuje maminkám s problémem, aby prokázaly, jak na tom aktuálně jsou. Dle statistiky od Biolagu vzrostl mezi roky 2020 a 2021 počet provedených testů od samoplátců na dvojnásobek, převažují ženy (nejde ale určit, kolik se testovalo celkem klientů).

Paní Černá (Centrum Jana): Stejné problémy se vyskytovaly také v Domažlicích, kde na základě chybějících služeb sekundární prevence zřídila organizace v roce 2018 odborné poradenství. Klienti byli posíláni do služby jak městem, tak ostatními sociálními službami. Organizace se však se službou nedostala do základní sítě kraje, k loňskému roku z finančních důvodů službu ukončili. Další podobné služby jsou dostupné v Plzni, pokračují tedy se službami v rámci svého terénního programu. Ze zkušeností se službou v Domažlicích může doporučit, aby služba byla v regionu min. 2 dny v týdnu, do smlouvy s klientem je dobré uvést, za jakých podmínek budou klienti se službou spolupracovat,

¹ Doplnění k zápisu: Klienti, kteří jsou po léčbě závislosti na alkoholu, navštěvují skupinu AA v Plzni, problém je dojezdovost. Klienti zmiňují, že není problém si drogu opatřit i během výkonu trestu, a zhruba polovina propuštěných z výkonu přiznává že má zkušenosti s pervitinem.

aby si nemohli určovat, kdy na test půjdou, aby dopadl negativně. Poradenství v Domažlicích bylo zahájeno na popud OSPODu, ale očekávalo se, že klientů bude hodně, ve finále jich bylo méně, než se předpokládalo. Co se týče výměn stříkaček, scéna je hodně skrytá, přijde jeden člověk, který mění pro okruh 5, 6 lidí, ročně se vymění cca 13 tis. stříkaček. Domažlice jsou menší než Klatovy, situace bude v obou městech obdobná.

Diskuze o konkrétní podobě a využití služeb:

Paní Kanická: Pokud by poskytovanou službou bylo kontaktní centrum, kraj by tuto službu zřejmě podpořil.

Paní Černá: Kontaktní centrum musí mít ze zákona hygienické zázemí pro klienty, služby poradenství kraj nechce rozšiřovat.

Paní Rothová (Point 14): Pod službou kontaktní centrum je možné provozovat řadu služeb, ale je třeba splnit řadu věcí, které jsou určené primárně pro lidi bez domova (např. sprcha, kontaktní místnost).

Paní Černá, paní Fremundová, paní Rothová: Co se týče obav z anonymity klientů, v Tachově provozuje Kotec kontaktní centrum přímo v centru města a klienti s tím nemají problém. Stejně zkušenosti jsou s prostitucí na Domažlicku. Klienti se vzájemně znají a to, že někdo jde do kontaktního centra, neznamena, že bere drogy, může jít pro poradenství.

Paní Kanická, paní Fremundová: Pro OSPOD je důležitá možnost uzavírat trojstranné dohody, Spolek Ulice tyto dohody neuzavírá. Díky dohodě může OSPOD žádat o zprávy o tom, jak klient spolupracuje. Některé služby zasílají i výsledky testů. OSPOD pak ví, zda je rodič schopen dítě během týdne zajistit, postarat se o něj. Pro PMS by trojstranné dohody byly taky dobré. Služba se snaží předejít páchání další trestné činnosti, potřebuje podklady pro to, že je služba aktivní.

Paní Rothová: Služby Point 14 jsou poskytovány i anonymně a lze uzavírat trojstranné dohody. Důležité je zachovat anonymitu klientů a zajistit podporu, asistenci a poradenství také pro příbuzné klientů. Kraj je takovéto službě otevřený, co se týče úvazků a dalšího potřebného zajištění služby.

Paní Kanická, paní Černá: Co se týče působení služby, minimálně by měla být provozována 2 dny v týdnu. Služba kontaktního centra zahrnuje vše, co by v regionu bylo zapotřebí (zejm. testování a poradenství). V Domažlicích potřeba kontaktního centra nebyla, proto bylo provozováno odborné sociální poradenství. Kontaktní centrum může zpočátku fungovat 2x týdně odpoledne, aby se pokrylo testování rodičů a také aby se zmapovala potřeba (kolika klientů se služba týká). V čase by se pak ukázalo, zda toto fungování je moc nebo málo. Pokud služba nikdy fungovat nezačne, poptávka se nezjistí.

Diskuze o možnostech zajištění služby:

OSPOD: V minulosti chtěl službu ve městě realizovat Spolek Ulice, ale nedořešili se prostory. Zkušenosti jsou takové, že pokud rodiče mají motivaci, chuť situaci řešit, jsou schopni do Plzně dojíždět. Často spolupracují s Point14, jedna klientka spolupracuje se Spolkem Ulice. Ti však netestují, pokud klienti nechtějí, a neuzavírají trojstranné dohody (nesdělují informace, jak dopadl test apod.). Daná klienta, matka, neměla, jak prokázat, že spolupráce se sociální službou byla navázána a že je schopna zajistit potřeby dětí. Rodičů, kteří jsou schopni do Plzně dojíždět, je málo.

Paní Kanická, paní Rothová: V loňském roce proběhlo jednání s ředitelem Point14. Paní Rothová nemá aktuální informace o možnostech organizace. Je třeba pokračovat v jednáních, vč. jednání s krajem o možnostech službu zařadit do sítě.

Ondřej Raffel (CpKP ZČ): Co se týče prostor, připadají v úvahu nějaké, kde by bylo možné službu realizovat? Spolek Ulice vnímá do budoucna potřebu služeb denního centra, které by mohlo být připojeno ke kontaktnímu centru, vč. zdravotních služeb pro lidi bez domova. Denní centrum jako

chybějící služba je také jedno z témat, které vzešlo z úvodního mapování sociální situace v regionu. Je případně možné se nad prostorem pro kontaktní centrum zamýšlet i v těchto dalších souvislostech.

Paní Manazancová (PMS): V souvislosti s denním centrem vnímají, že lidé bez domova nemají během dne v Klatovech kam jít, poflávají se tu a dělají problémy. Musí odejít z noclehárny, přes den dělají problémy ve městě a večer se pak vrací do noclehárny.

Paní Kanická: Centrum denních služeb vnímá již hodně jako výhled do budoucna. Bude úspěchem, pokud se podaří zde provozovat kontaktní centrum a veřejnost to přijme. Pokud se tak stane, je možné se pak dál bavit o dalších potřebných službách. Také se nyní neví, jaká bude celkově situace ohledně financí na sociální služby, spíš je možné počítat s ponížením a s potřebou šetřit. Co se týče prostor, bylo by možné oslovit správu nemovitostí?

Paní Rothová: Point14 na Klatovsku denní centrum neprovozuje. Denní centrum má specifitější cílovou skupinu.

Ondřej Raffel (CpKP ZČ): Takto je možné naformulovat potřebu denního centra do opatření KP výhledově – po zrealizování kontaktního centra možno řešit službu denního centra.

Pan Kříž (místostarosta Klatov): Prostory pro kontaktní centrum musí být k tomuto účelu vhodné a nesmí ničemu, nikomu vadit. Je možné hledat je kdekoliv. Správa nemovitostí aktuálně nemá k dispozici vhodný prostor, jen pár kanceláří a několik skladových prostor. Je třeba prostory hledat.

Paní Černá: Co se týče nevole lidí žijících v okolí služby, v Domažlicích organizace poskytuje poradenství přímo ve zdravotnickém středisku. Prostory musí splňovat určité technické parametry z důvodu práce s osobami závislými na návykových látkách, ale službu provozují jako odborné sociální poradenství.

Paní Kubová (Člověk v tísni): Nebyla v Klatovech provozována dříve záchytka? Ta by mohla mít potřebné zázemí. Vhodný prostor by mohl být také v budově nádraží, kde se nachází či nacházely ordinace lékařů.

Pan Kříž: Budova nádraží nepatří městu a již je naplánováno její využití pro spojení železničního a autobusového nádraží, je to věc Plzeňského kraje.

Paní Rothová: V kontaktním centru musí být zajištěn prostor pro manipulaci s infekčním odpadem. Výměna může probíhat přes okénko, je třeba k tomu speciální místnost a dále také „zdravotní“ místnost.

Paní Kanická: Ohledně financování služby – je důležité se sejít s krajem a jednat o zařazení služby do základní sítě kraje. Plzeňský kraj vypisuje také samostatné dotace na tyto služby. Pokud by kontaktní centrum provozoval Point14 či Spolek Ulice, již mají se službou a jejím finančním zajištěním zkušenosti. Je třeba se sejít s řediteli služeb a říci si, jaký prostor by byl pro službu zapotřebí, jak moc by bylo náročné službu zajišťovat ve vztahu k počtu klientů, a společně se domluvit na vhodné podobě.

Paní Černá: Zkušenosti z Domažlic – na službu poradenství nedostávali žádné krajské dotace. Nyní potřebnou podporu poskytují klientům v rámci terénního programu, kdy klienti docházejí do zázemí terénního programu. Výhoda je, když je služba v prostorách přítomná, pracovníci k zastižení, než když je daná provozní doba např. ve čtvrtek od 14 do 16 hod. Klienty služba určitě bude mít, není třeba se obávat toho, že by zřízená služba byla bez klientů. Klienti se znají, jsou na sebe navázání, informaci si předávají atd.

Paní Fremundová, paní Rothová: Jak by to bylo s personálním zajištěním služby? Point14 jezdí do Sušice, v Klatovech nepůsobí. Zajištění služby v Klatovech by znamenalo navýšení úvazku, otázkou může být nalezení potřebných zaměstnanců, ale to by nemusel být problém. Potřebnou službu by bylo možné zajišťovat v rámci služby terénní program, kdy by pak nebylo třeba zajišťovat hygienický servis. Komplikace by to ale mohlo přinést při zařazení služby do sítě – je třeba zjistit, zda by kraj navýšil úvazek terénního programu Pointu14, když už v regionu působí terénní program Spolku

Ulice. Zároveň, když už tu Spolek Ulice působí a má nakontaktované klienty, mohl by potřebnou službu zajistit.

Paní Kanická: Co se týče financování, sociální služby jsou financovány průtokově přes krajský úřad. Město Klatovy se může finančně podílet na službě, ale určitě ne tak, že by zafinancovalo celou službu kompletně, základ je být v základní síti kraje. Je třeba se sejít s poskytovateli služeb a krajem pro posunutí tématu dále: vyřešit o jaký typ služby se má jednat, jak z pohledu poskytovatelů (Point14, Spolek Ulice), tak z pohledu kraje (finanční podpora zařazením služby do základní sítě), vč. pohledu města ohledně potřebných prostor. Další setkání proběhne v úzkém kruhu.

Shrnutí z diskuze, závěry:

- ✓ místní služby sekundární prevence zajišťující zejm. poradenství a testování, jsou v regionu zapotřebí
- ✓ potřebná služba může být poskytována v rámci kontaktního centra, které ale musí mít hygienické zázemí a další náležitosti určené primárně pro lidi bez domova, nebo může být poskytována také v rámci terénního programu
- ✓ cílová skupina: široce definovaná – rodiny s dětmi, klienti OSPOD, probační a mediační služby a dalších sociálních a návazných služeb v regionu
- ✓ v rámci služby je nezbytná možnost uzavírat trojstranné dohody
- ✓ služba by měla z počátku fungovat min. 2 dny v týdnu, zpočátku např. 2 odpoledne v týdnu
- ✓ pro službu je třeba najít prostory, které budou ovlivněny zvoleným druhem služby
- ✓ uskuteční se jednání s Pointem14 a Spolkem Ulice o možnostech zajištění služby z jejich strany
- ✓ uskuteční se jednání s PK ohledně zařazení služby do základní sítě
- ✓ potřeba denního centra je v regionu také vnímaná – do KP možno uvést, že po zajištění služeb sekundární prevence bude výhledově řešena potřeba denního centra

Ondřej Raffel (CpKP ZČ): Předání informace od CDZ – v případě, že by se klienti Point14 potýkali s nějakým duševním onemocněním, které je spojené s užíváním drog, je možné se vzájemně propojit.

Paní Rothová: V Nýrsku bude toto procento malé, v Plzni to může být 1/3 klientů, kteří mají nějaké duševní onemocnění.

Zpracovala: Tereza Eberlová, CpKP ZČ

Ověřil: Ondřej Raffel, CpKP ZČ

Dne: 2.3.2022

Mapování potřebnosti sekundární drogové prevence na Klatovsku – data

Počty klientů ve službách poskytovaných mimo region Klatovska

Organizace	Sociální služba	2020	2021
CPPT	Poradna 21 - nelátkové závislosti ²	2	1
	Kontaktní centrum ³	cca 5 + 5 telefonický kontakt	cca 5 + 5 telefonický kontakt
Centrum Jana	Odborné sociální poradenství	1	0
Point 14	Kontaktní centrum	?	?

Počet osob závislých na drogách za rok 2021

- ✓ **Domus – centrum pro rodinu:** podezření u 1 rodiny
- ✓ **Azylový dům Oblastní charity Klatovy:** 0
- ✓ **OSVZ MěÚ Klatovy:** 0
- ✓ **OSPOD MěÚ Klatovy:** zhruba 31 rodin
- ✓ **Člověk v tísni:** ?
- ✓ **NZDM Oblastní charity Klatovy:** ?

Vývoj počtu závislých klientů z minulosti

- nárůst závislostí na technologiích (PC, mobily)
- AD OCH Klatovy podezření u 2 klientů
- dle OSPOD se situace hodně mění

Kapacity terénních programů

✓ **Point 14:**

Rok	Počet kontaktů	Z toho počet klientů ⁴	Výměnný program / ks
2014	84	9	0
2015	65	6	5
2016	36	2	2
2017	15	1	200
2018	9	0	0
2019	16	0	0

² Místo bydliště evidujeme jen u dlouhodobě spolupracujících, např. u telefonické jednorázové konzultace často ani nevíme, odkud klienti volají.

³ Kolik je nízkoprahových, to dohromady nejsme schopni spočítat, protože ani dost často nevíme, odkud jsou. Pravděpodobně to ale budou spíše jednotky, nestává se, že by lidi za službou dojížděli z tak velké dálky. Když, tak jede třeba jeden člověk a vymění materiál větší skupině.

⁴ Probíhá pravidelný kontakt

2020	31	2	73
2021	33	5	190

✓ **Spolek Ulice Plzeň:** 28 klientů

Zájemci o službu odmítnutí z kapacitních důvodů

0 klientů

Odhad počtu klientů v roce 2021, kteří by využili služby sekundární prevence poskytované v Klatovech (či jiné obci v ORP Klatovy), s rozlišením na mladistvé (do 18 let) a dospělé

✓ **Point 14:** za TP v Nýrsku nelze určit

✓ **Spolek Ulice Plzeň:** mezi klienty nejsou mladiství, věkový průměr je vyšší než v Plzni

Související téma k řešení

Chybějící **nízkoprahové denní centrum** pro osoby bez domova

- v tom i **hygienická buňka** včetně **kontaktního centra** pro drogově závislé a **nízkoprahové zdravotní péče**